

Fiduciair geld en zijn dekking

Wat is de tegenwaarde van ons geld? Goud? Waarom worden bankbiljetten fiduciair geld genoemd?

In 1850 werd krachtens de wet van 8 mei 1850 de Nationale Bank opgericht. Ze verkreeg het monopolie op de uitgifte van papiergeld maar de regering kreeg wel inspraak in verband met de lay-out van de biljetten en de nominale waarde van de coupures in omloop. **Waarover de minister van Financiën echter niets te zeggen had, was het uitgiftevolume. De totale hoeveelheid uit te geven biljetten was wettelijk niet strikt begrensd.** Daarmee week de jonge bank af van wat gangbaar was in de Bank of England. Daar bepaalde de Peel Act van 1844 dat haar uitgifte van biljetten nagenoeg volledig door goud gedekt moest zijn (*currency school*). België volgde het voorbeeld van de Banque de France dat **haar uitgifte liet afhangen van de behoeften van de economie (*banking principle*).** De aanhangers van deze school vonden het niet nodig een dekkingsgraad vast te leggen. **De fundamentele vereiste was dat biljetten te allen tijde inwisselbaar zouden zijn tegen edelmetaal.** Maar deze vrijheid van handelen werd deels ingeperkt door **de statuten van de Nationale Bank die bepaalden dat de metaalvoorraad ten minste 1/3 moest bedragen van de totale waarde van de biljetten in omloop.** Met toestemming van de

regering mocht de metaalvoorraad in moeilijke momenten slinken tot 1/4 van de onmiddellijk opvraagbare verplichtingen van de Nationale Bank. **In 1873 werden haar biljetten wettig betaalmiddel, m.a.w. men was verplicht ze als betaling te aanvaarden. In de daaropvolgende decennia kreeg het publiek meer en meer vertrouwen in de biljetten van de Nationale Bank en werden er steeds minder ingeruild tegen goud of zilver.** Bij het begin van de Tweede Wereldoorlog kwam definitief een einde aan de inwisselbaarheid van de Belgische bankbiljetten tegen goud. Wettelijk echter bleef de frank tot in 1988 een bepaalde hoeveelheid goud vertegenwoordigen. **In 1957 werd immers wettelijk bepaald dat de goudvoorraad van de Nationale Bank, net als vroeger, minstens 1/3 moest bedragen van de waarde van de onmiddellijk opvraagbare verplichtingen. Aan deze verplichting kwam een einde in 1988** toen er in de wet niet meer verwezen werd naar goud: "De Belgische munteenheid is de frank. Deze laatste is onderverdeeld in centiemmen."

In de loop van haar bestaan heeft de Nationale Bank voldoende prestige verworven om haar biljetten volledig fiduciair te maken, dit wil zeggen dat zij biljetten uitgeeft die hun waarde volledig ontlenen aan het vertrouwen dat de Nationale Bank geniet in binnen- en buitenland.

Voor wie er meer wil over weten

- E. Buyst, M. Danneel, I. Maes, W. Pluym, **De Bank, de frank en de euro. Anderhalve eeuw Nationale Bank van België**, Lannoo, Tielt, 2005
- blogs.tijd.be/netto/2009/06/welkom-in-de-grootste-goudkluis-ter-wereld.html